

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei pentru modificarea Anexei nr. 2 la Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 180/2019 „Privind comisioanele aplicate pentru operațiunile de plată efectuate printr-un card de plată sau printr-un dispozitiv asemănător, comisioanele aplicate de către prestatorii de servicii de plată pentru operațiunile de plată ce presupun utilizarea sistemului automatizat de plăți interne, comisioanele percepute de BNM pentru plățile procesate în sistemul automatizat de plăți interne, precum și valoarea maximă a documentului de plată acceptat de sistemul de compensare cu decontare pe bază netă și de sistemul de plăți instant din partea participanților”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Autorul proiectului de act normativ este Banca Națională a Moldovei.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
<i>2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ</i> Art. 50 alin. (6)-(7) din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică care prevăd că, „(6) Condițiile de determinare a valorii comisioanelor interbancare, precum și a comisioanelor suplimentare, aplicate în funcție de marca și categoria respectivelor carduri de plată pentru operațiunile de plată efectuate printr-un card de plată sau printr-un dispozitiv asemănător de către prestatorii de servicii de plată, sânt stabilite de actele normative ale Băncii Naționale. (7) Comisioanele aplicate de către prestatorii de servicii de plată pentru operațiunile de plată ce presupun utilizarea sistemelor de plăți constituite și/sau operate de către Banca Națională nu trebuie să depășească nivelul comisioanelor stabilite în actele normative ale Băncii Naționale.”
<i>2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative</i> Prevederile actuale ale Hotărârii nr. 180/2019 specificate în Anexa nr. 2 stabilesc următoarele: • 100 000 lei moldovenești - valoarea maximă pentru documentul de plată acceptat de sistemul de plăți instant din partea participanților pentru plățile P2B, B2P, P2G; • mărimea comisioanelor percepute de Banca Națională a Moldovei și prestatorii de servicii de plată pentru plățile P2B procesate în sistemul de plăți instant pentru categoria 1 a comercianților specificați în Anexa nr.5 la Cerințe funcționale și tehnice pentru participanții sistemului automatizat de plăți interne (SAPI) nu este plafonată; • 5 lei moldovenești - plafonul maxim al mărimii comisioanelor percepute de Banca Națională a Moldovei pentru plățile P2G procesate în sistemul de plăți instant;

Elaborarea prezentului proiect derivă din necesitatea optimizării mărimii comisioanelor percepute de Banca Națională a Moldovei în calitate de administrator al SAPI de la participanții în sistemul instant al SAPI pentru categoriile 1 și 5 ale comercianților specificați în Anexa nr.5 la Cerințe funcționale și tehnice pentru participanții sistemului automatizat de plăți interne (SAPI), care cuprind, preponderent, serviciile publice.

Inițial, s-a urmărit lansarea sistemului Instant într-un cadru general de funcționare, cu parametri operaționali standard, concentrați pe asigurarea fezabilității tehnice și stabilității proceselor de bază, accentul fiind pus pe lansarea eficientă și sigură a serviciului, fără a introduce constrângeri sau diferențieri tarifare care puteau complica procesul de adoptare de către participanți.

În prezent, pe baza primelor luni de operare, s-a constatat necesitatea de a încuraja digitalizarea completă a plăților către furnizorii de servicii publice, în paralel cu creșterea încrederii populației în plățile electronice rapide și accesibile.

Urmare a consultării publice desfășurate cu participarea prestatorilor de servicii de plată interesați, s-a identificat necesitatea includerii unei categorii noi în lista codurilor categoriei comerciantului, având în vedere că nu toate serviciile din categoria I au un profil social pronunțat, respectiv plafonarea comisioanelor nu va fi aplicabilă pentru categoria I integral.

Astfel, noua categorie 0 va include codurile 4900 și 4111 care se regăseau anterior la categoria I.

De asemenea, conform propunerilor din cadrul consultărilor publice a proiectului de modificare a Hotărârii nr. 180/2019, s-a constatat necesitatea de a reglementa comisioane distincte pentru plățile B2B.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Plafonarea mărimii comisioanelor percepute de Banca Națională a Moldovei și de prestatorii de servicii de plată pentru plățile P2B procesate în sistemul de plăți instant al SAPI pentru noua categorie 0 a comercianților specificați în Anexa nr.5 la Cerințe funcționale și tehnice pentru participanții sistemului automatizat de plăți interne (SAPI):

- *Comision maxim perceput de la comerciant* – nu mai mult de 2,50 lei per tranzacție;
- *Comision interbancar* - nu mai mult de 0,50 lei per tranzacție;
- *Comision perceput de BNM de la participantul plătitor* - nu mai mult de 0,03 lei per tranzacție;
- *Comision perceput de BNM de la participantul beneficiar* - nu mai mult de 0,17 lei per tranzacție.

Plafonarea mărimii comisioanelor percepute de Banca Națională a Moldovei pentru plățile P2G de la participantul plătitor – nu mai mult de 0,20 lei per tranzacție.

Reglementarea comisioanelor distincte pentru plățile B2B.

Astfel, prin proiectul propus, se urmărește alinierea la evoluțiile pieței și îndeplinirea obiectivelor de politică publică în domeniul incluziunii financiare și digitalizării sectorului public, precum și stimularea creșterii utilizării sistemului, constituind o etapă necesară de optimizare post-implementare, bazată pe analiza datelor și experiența acumulată.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Menținerea comisioanelor la nivelul actual, pentru plățile P2B (categoria 1) și P2G procesate în sistemul de plăți instant al SAPI, poate conduce la creșterea costurilor pentru participanții care efectuează un volum ridicat de tranzacții, în special pentru comercianții care prestează servicii publice. Lipsa plafonării ar putea descuraja utilizarea sistemului instant al SAPI și ar afecta incluziunea financiară a utilizatorilor finali.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea propunerii de plafonare a comisionului pentru participanții din categoriile 0 și 5 ale comercianților, care includ în principal furnizorii de servicii publice, va avea un impact pozitiv semnificativ asupra sectorului public, după cum urmează:

1. Limitarea costurilor pentru furnizorii de servicii publice, în calitate de comercianți incluși în categoriile menționate, care de regulă efectuează un volum considerabil de tranzacții cu populația. Plafonarea comisionului va contribui la limitarea cheltuielilor legate de procesarea plăților, permițând o mai bună utilizare a resurselor publice.
2. Costurile mai previzibile și mai scăzute pentru procesarea plăților pot încuraja integrarea mai largă a soluțiilor digitale în relația dintre cetățeni și administrația publică, reducând birocrăția și facilitând automatizarea proceselor interne.
3. Diminuarea poverii financiare asociate cu încasarea plăților instant va crea premise pentru extinderea digitalizării în administrația publică, prin promovarea canalelor electronice de plată în detrimentul numerarului, în linie cu prioritățile guvernamentale privind modernizarea serviciilor publice.
4. Îmbunătățirea accesului populației la servicii publice.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului actului normativ nu implică cheltuieli financiare și alocarea de mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat.
<i>4.3. Impactul asupra sectorului privat</i> Implementarea măsurii ce vizează plafonarea comisionului perceput de BNM de la participanți generează un impact pozitiv asupra sectorului privat, consolidând, totodată, eficiența și atractivitatea sistemului de plăți. Principalele efecte anticipate sunt creșterea flexibilității operaționale, prin încurajarea inovației în domeniul soluțiilor de plată și crearea unui mediu competitiv mai echitabil pentru întreprinderile mici și mijlocii.
<i>4.4. Impactul social</i> <i>4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal</i> <i>4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen</i> Nu este aplicabil.
<i>4.5. Impactul asupra mediului</i> Nu este aplicabil.
<i>4.6. Alte impacturi și informații relevante</i> Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
<i>5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională</i> Nu este aplicabil.
<i>5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE</i> Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional și a Regulamentului privind asigurarea transparenței în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor Băncii Naționale a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.346 din 19.12.2024, proiectul hotărârii a fost supus consultării publice, fiind plasat pe pagina web a Băncii Naționale a Moldovei (www.bnm.md), la compartimentul „Legislație”, rubrica „Transparența decizională”
7. Concluziile expertizelor
Urmare a expertizei anticorupție în baza Metodologiei CNA de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte normative departamentale, proiectul actului normativ nu prezintă riscuri de corupție.

Potrivit art. 37 alin. (5) din Legea nr. 100/2017, actele normative emise de Banca Națională a Moldovei nu se supun expertizei juridice. Totodată, conform art. 11 alin. (3³) din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, BNM solicită o opinie cu caracter consultativ din partea Ministerului Justiției.

8. Intrarea în vigoare și modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul Hotărârii Comitetului executiv va intra în vigoare la data de 1 august 2025. Derogarea de la termenul de o lună prevăzut de art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative este justificată de necesitatea implementării cu celeritate a obiectivelor menționate la pct. 4.1. *supra*.

Intrarea în vigoare a proiectului va determina modificarea Anexelor nr. 4 și 5 din Cerințele funcționale și tehnice pentru participanții Sistemului Automatizat de Plăți Interne (SAPI) și anume completarea Anexei nr. 4 cu codurile TTC pentru transferurile B2B și completarea Anexei nr.5 cu categoria 0 în care vor fi incluse codurile 4900 și 4111.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor actului normativ se efectuează de către Banca Națională a Moldovei.